

Upphandlingsplan 2023–2024

Funktionsstödsnämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Största inköpsområden år 2021	4
Största inköpsområden 2021	4
Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2023-2024	6
Planerade upphandlingar (2023-2024)	6
Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar	7
Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas	10
Produkt och verksamhetsområden där mer hållbara inköp efterfrågas	11

Inledning

I budget 2018 beslutade kommunfullmäktige att stadens inköpsverksamhet, genom en tydlig politisk styrning, ska användas som strategiskt verktyg för att bidra till fler och bättre innovationer och att vidareutveckla det påbörjade arbetet med att uppnå sociala och miljömässiga mål. Den utredning som följde visade att ökad politisk styrning på nämnds- och koncernnivå kräver gemensam rapportering och planering av strategiskt angelägna upphandlingar, innovativa upphandlingar och hållbara inköp.

Samtliga nämnder ska med anledning av kommunfullmäktiges beslut årligen redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet), hur hållbarhetshänsyn säkras i nämndens inköp och upphandlingar samt eventuella produkt- eller verksamhetsområden där mer hållbara och/eller innovativa inköpslösningar efterfrågas.

Nämndernas upphandlingsplaner ska ligga till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt. Upphandlingsplanen kommer att redovisas för kommunstyrelsen.

Funktionsstödsnämnden har en mindre andel förvaltningsspecifika avtal av större värde. Behovet av upphandlingar över direktupphandlingsgränsvärdet finns, men uppskattat behov av förvaltningsspecifika upphandlingar över tröskelvärdet är ganska litet. Avropet från Skåne Kommuners avtal gällande platser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL) samt inom hjälpmedel står för funktionsstödsnämndens största del av inköp utanför Malmö stads ramavtal och därmed huvuddelen av nämndens upphandlingsplan för 2023-2024.

Största inköpsområden år 2021

Stadskontoret arbetar aktivt med att upphandla kommunövergripande (kö) ramavtal inom samtliga inköpsområden i staden, och antalet ramavtalsområden ökar ständigt. Enligt Malmö stads *Inköpspolicy* är det respektive nämnds ansvar att inköp och upphandlingar sker enligt gällande regelverk och att kommunövergripande avtal nyttjas då hög avtalstrohet eftersträvas. För de behov som inte täcks av kommunens kommunövergripande ramavtal ska förvaltningsspecifika avtal användas. Alternativt ska avtal som samordnats av annan part, till exempel Skånes Kommuner eller ADDA, nyttjas. Hög avtalstrohet är en förutsättning för en fungerande kontroll och styrning av inköpsverksamheten. Bristande avtalstrohet kan innebära att EU-direktiv och svensk lagstiftning inte följs, att förtroendet för kommunen som köpare minskar, att staden får sämre villkor med avseende på exempelvis pris, frakt, montering, garanti, miljö etcetera. Det innebär också att det arbete som staden lägger på att skapa ramavtal inte ger önskad effekt. Avtalstrohet är inte obligatoriskt att rapportera till kommunstyrelsen. Enskild förvaltning kan dock välja att rapportera till nämnd.

För att få en överblick över stadens värdemässigt största inköpsområden ska respektive förvaltning redogöra för sina största inköpsområden år 2021 (tkr). Den del av inköpen som skett genom avrop på kommunövergripande ramavtal har noterats i tabellen. Inköp som inte avropats från stadens ramavtal har noterats i tabellen ”Inköp från annat avtal”.

Största inköpsområden 2021

Inköpsområde	Inköp från (k.ö.) avtal (tkr)	Inköp från annat avtal (tkr)	Totalt (tkr)
46300 Köp av huvudverksamhet	4 425	279 045	283 469
64400 Livsmedel	11 911	1 754	13 665
75100 Inhyrd personal	5 822	7 838	13 660
74351 Drifts-/Supportavtal	1 345	7 728	9 074
61316 Städning	4 593	3 779	8 373
69510 Korttidshyra av bilar o andra	32	8 016	8 048
64130 IT- o teleinventarier	5 142	141	5 283

Beskrivning av inköpsområden och avtal

I tabellen framgår funktionsstödsnämndens sju största konton för inköpskostnader tillika inköpsområden. Andra kolumnen förklarar i vilken utsträckning förvaltningen har köpt från en leverantör som Malmö stad har ett kommunövergripande avtal med och kolumnen för inköp från annat avtal innehåller inköp från förvaltningsspecifika avtal, direktupphandlingar, inköp utan avtal eller avtal som samordnats av annan part, till exempel Skånes Kommuner eller ADDA. Inköp av hjälpmedel tas inte med i tabellen eller nedan då det är ett område där funktionsstödsnämnden köper in för hela Malmö stad, men absoluta merparten säljs vidare internt till andra förvaltningar.

46300 Köp av huvudverksamhet

Här konteras inköp av:

Externa platser enligt LSS och SoL, Personlig assistans samt daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagarservice, boendestöd och folkhögskolor från andra kommuner.

Inköp av externa platser enligt LSS och SoL uppgår till 116 068 tkr och avser avrop från Skånes Kommuner avtal. Kostnader för personlig assistans uppgår till 147 304 tkr och är inget avtal mellan kommunen och leverantör eftersom valet av utförare ligger hos den assistansberättigade. Resterande andel av inköp (15 673 tkr) avser köp av daglig verksamhet externt, hemtjänst och ledsagarservice annan kommun, boendestöd/folkhögskolor, tolk samt externa platser enligt LSS och SoL där avtalade

leverantörer inte täcker behovet hos den enskilde.

64400 Livsmedel

Här konteras inköp av:

Livsmedel till brukare, personalmöten och pedagogisk verksamhet. Inköp från annat avtal (1 754 tkr) avser direktupphandlingar, akuta inköp, inköp kopplat till pedagogisk aktivitet för brukare och inköp utanför avtal.

75100 Inhyrd personal

Här konteras inköp av:

Bemanning Uthyrning Malmö Sjuksköterskor (BUMS), inköp från avtal (5 822 tkr) avser inköp från ordinarie upphandlade leverantörer. Inköp från annat avtal (7 838 tkr) avser direktupphandlade avtal via BUMS.

74351 Drifts-/Supportavtal

Här konteras inköp av:

Drift och support från i huvudsak verksamhetssystemleverantören Tieto, inköp från annat avtal (7 728 tkr) är förvaltningsspecifika avtal.

61316 Städning

Här konteras inköp av:

Städning av förvaltningens lokaler, inköp från annat avtal (3 670 tkr) avser det förvaltningsspecifika städavtalet. Övriga (110 tkr) är mindre tillfälliga städuppdrag/saneringar samt något enskilt uppdrag på specifika boenden.

69510 Korttidshyra av bilar o andra

Här konteras inköp av:

Förvaltningens leasingbilar från Malmö leasing (8 008 tkr) av inköp från annat avtal. Resterande (8 tkr) avser parkerings- och transportavgifter.

64130 IT- o teleinventarier

Här konteras inköp av:

Telefoner samt tillbehör till datorer och telefoner. Inköp från annat avtal (141 tkr) avser en större direktupphandling och flera mindre inköp från butik (direktupphandlingar är inte uteslutet).

Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2023-2024

För att kunna fatta stadsövergripande strategiska beslut kring upphandlingar behöver kommunstyrelsen en sammanställning av samtliga större upphandlingar som planeras i respektive nämnd. Nedan ska nämnden därför redogöra för samtliga planerade upphandlingar, över tröskelvärdet, år 2023 - 2024 samt uppskattat kontraktsvärde för dessa.

Planerade upphandlingar (2023-2024)

Planerad upphandling	Kontraktsvärde (tkr)
Hjälpmedel 2023 (Skånes Kommuner), Individuellt formade sitsar 1000, Träningshjälpmedel 2000. Madrasser 12 000, Hygienhjälpmedel 14 000. Räknat på avtalstid fyra år.	29 000
Hjälpmedel 2024 (Skånes Kommuner), Personlyftar och personlyftselar 10 000, Arbetsstolar 3 000, Träningshjälpmedel 3000. Räknat på avtalstid fyra år.	16 000
Hyresvårdsupphandling 2023, Hjälpmedelscentrum, lokal, kontor och lager. Räknat på avtalstid minst 10 år.	15 000 - 50 000
System för elektronisk tidrapportering för personlig assistans 2023. Räknat på avtalstid på 4 + 6 år.	2 500
Möbler och inredning för hemnära miljöer 2023-2024. ASN, FSN & HVON avser att genomföra en gemensam upphandling. Kan eventuellt avropas via ramavtal hos ADDA vilket bör utredas innan upphandling. Totalt belopp 5 500 tkr/år varav FSNs behov utgör 500 tkr/år. Räknat på avtalstid fyra år.	22 000

Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar

Den 1 juli 2023 planeras lagen om offentlig upphandling att ändras. Av lagändringen följer att staden ska beakta miljömässiga och sociala hållbarhetsaspekter i varje upphandling. Samma skyldigheter följer även av andra lagregleringar och styrdokument såsom Agenda 2030, barnkonventionen och stadens miljöprogram och inköspolicy.

Ett systematiskt angreppssätt är avgörande för att säkra att hållbarhetsyhnsyn tas i varje upphandling. Nedan ska nämnden därför redogöra för hur de systematiskt arbetar med hållbarhetsyhnsyn.

Nytt för årets rapportering är att nämnden ska beskriva vilka hållbarhetskrav som ställts i tidigare genomförda upphandlingar och inte vilka krav som planeras i kommande upphandlingar. Detta för att krav som regel bestäms i det operativa skedet i en upphandling snarare än innan processen är i gång.

Med hållbarhetskrav avses både miljökrav och sociala krav. För mer vägledning och information kring hållbarhetsarbete i upphandling, se Vägledning för hållbarhet i upphandling på KOMIN.

Stadskontorets upphandlingsenhet ansvarar för att säkerställa hållbarhetskrav i kommunövergripande upphandlingar/avtal. Redovisning av hållbarhetskrav i dessa upphandlingar/avtal svarar Stadskontoret för. När det gäller de upphandlingar som sker via ADDA (f.d. SKL Kommentus), Kammarkollegiet eller Skånes kommuner behöver förvaltningen inte redogöra för de hållbarhetskrav som ställts.

För förvaltningsspecifika upphandlingar som genomförs av egen personal eller via internt/externt ombud, ligger ansvaret för att uppnå en viss hållbarhetsstandard på den enskilda förvaltningen. Den följande redogörelsen avser således förvaltningsspecifika upphandlingar såväl under som över tröskelvärde och kopplar an till stadens skyldigheter att uppfylla såväl miljöprogrammet som lagkrav. Direktupphandlingar undantas i denna redogörelse.

Nämnden har inte utfört några annonserade upphandlingar under det senaste året vare sig över eller under tröskelvärde och har av den anledningen kryssat i *ej relevant* i tabellerna som följer.

Klimatkrav

Klimatkrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Produkter/material med lägre klimatpåverkan vid tillverkning (exempel växtbaserade livsmedel)			x
Energieffektiva produkter/byggnader			x
Krav på förnybar energi vid produktion av produkt/bygg och anläggning			x
Hållbarhetsmärkning innehållandes klimatkrav			x
Tak för maximalt CO2-utsläpp vid nybyggnation			x

Kemikaliekrav

Kemikaliekrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Upphandlingsmyndighetens kemikaliekrav			x
Hållbarhetsmärkning innehållandes kemikaliekrav			x
Krav för att minska spridning av mikroplaster			x

Miljöbedömning utifrån BASTA nivå BASTA, SundaHus nivå C+ eller Byggvarubedömningen nivå Accepteras			x
Kemikaliekrav från "Gemensamma miljökrav för entreprenader"			x

Cirkulära krav

Cirkulära krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Välja återbrukade produkter			x
Välja produkter/material som kan återvinnas/återbrukas längre fram			x
Välja flergångsalternativ framför engångsalternativ			x
Reparationsmöjligheter			x
Cirkulär avyttring (ex. skapa system för att avyttra till återanvändning/ materialåtervinning)			x
Efterfråga återvunnet material			x

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Cykeltransporter			x
Förnybara drivmedel – transporter och arbetsfordon			x
El, biogas eller vätgasfordon			x
Möjliggöra resor i linje med stadens resepolicy			x
Euroklass-krav och utsläppskrav på arbetsmaskiner			x

Krav för att främja biologisk mångfald

Krav för att främja biologisk mångfald som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Ekologiska livsmedel och MSC/ASC märkt fisk			x
Övriga hållbarhetsmärkningar som innehåller krav som främjar biologisk mångfald (exempelvis: FSC, PEFC, FFP)			x
Krav på grönytefaktor eller andra insatser för att främja biodiversitet vid projektering/entreprenader			x

Krav för jämlikhet och lika rättigheter

Krav för jämlikhet och lika rättigheter som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Antidiskrimineringsklausulen			x
Sysselsättningsfrämjande villkor			x

Genomför barnkonsekvensanalys i upphandlingsprocessen			x
---	--	--	---

Arbetsrättsliga krav

Arbetsrättsliga krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Arbetsrättsliga villkor för lön, semester och arbetstid			x
Hållbara leveranskedjor (ILO:s kärnkonventioner m.fl.)			x
Krav på rättvisemärkta produkter (exv. Fairtrade)			x
Krav på systematiskt arbetsmiljöarbete			x
Etiska krav på natursten			x

Tillgänglighetskrav

Tillgänglighetskrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Krav på universell utformning			x
Digital tillgänglighet i form av krav standarder/specifika funktioner			x
Krav på tillgängliga alternativ/lösningar			x

Upphandlingar det senaste året i vilka sociala företag har lämnat anbud

Upphandling	Socialt företag

Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas

Malmö stad genomför årligen inköp för cirka nio (9) miljarder kronor. Det innebär att stadens inköp motsvarar en väsentlig andel av stadens totala omsättning om 23 miljarder kronor. Kraften i stadens inköp är påtaglig men det krävs ökad samordning för att på ett samlat sätt fokusera på de politiska ambitionerna när det gäller social och miljömässig hållbarhet och innovativa inköpslösningar. Ett första steg är att skapa en överblick genom att nämnderna identifierar och rapporterar förslag på behov av nya inköpslösningar.

Nya (innovativa) inköpslösningar kan bli aktuella när befintliga lösningar inte är tillräckligt effektiva, har för låg kvalitet, är för dyra eller saknas helt. I sådana fall finns anledning att uppmuntra till nya lösningar.

Nya inköpslösningar behöver ta sin utgångspunkt i det behov som ska tillgodoses. Det handlar om att på ett tydligt sätt beskriva vilken funktion som ska uppnås eller tillgodoses (Vad) men utan att beskriva lösningen (Hur).

För att skapa utrymme för ett innovativt perspektiv för att uppnå de behov som staden har krävs mycket god framförhållning då upphandling av nya lösningar är tidskrävande. Det är viktigt att verksamheten är beredd att satsa såväl personellt (arbetstid) som ekonomiskt (testbädd) för att finna nya lösningar. Ett resonemang kring innovativa inköpslösningar finns i utredningen *Återrapportering - Utredningsdirektiv budget 2018 - Utredda förutsättningar för bättre politisk styrning och främjande av såväl hållbara som innovationsupphandlingar* (STK-2019-1134).

Nedan ska nämnden ge förslag på produkt- eller verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas.

Ett av förvaltningens fokusområden är att öka individens självbestämmande och delaktighet. Därför har funktionsstödsförvaltningen ett behov av inköp som kan likställas med privata dagliga inköp. Medarbetare gör inköp tillsammans med deltagare och brukare. Förvaltningen har många mindre verksamheter/boenden där upphandlingar som gynnar större inköp inte passar dessa verksamheter. Områden där det behövs nya och bredare inköpslösningar är:

- Fler alternativ av olika möbelleverantörer anpassade för hemmiljö. Många av Malmö stads möbelavtal är nischade till kontor och skola. Förvaltningen har ett behov som motsvarar den vanliga privatpersonen och inte minst ett alternativ med lägre priser.
- Möjligheten att kunna gå in i en fysisk butik och handla livsmedel.
- Möjligheten att kunna handla färdiga måltider inklusive transport inom staden.
- Ett större utbud av larmlösningar och personlarm som även är sammankopplade och har gemensamt appsystem för smartphones.

Produkt och verksamhetsområden där mer hållbara inköp efterfrågas

Nämnden ska även, utifrån förvaltningens inköpsbehov de kommande två åren, ge förslag på områden där behovet potentiellt kan lösas på ett mer hållbart sätt.

Funktionsstödsnämnden har uppsatta miljö -och hållbarhetsmål. Inom dessa områden behöver verksamheterna ett bredare utbud och bättre kunskap. Produkt och verksamhetsområden där mer hållbara inköp efterfrågas hos funktionsnämndens verksamheter är:

- Samkörda transporter med olika typer av beställningar från olika leverantörer. Kombineras med mer miljövänliga lastbilar.
- Fler hållbarhetsmärkta matvaror och livsmedel samt färre plastförpackade varor.
- Större möjlighet till inköp av livsmedel i mindre förpackningar.
- Vaxpapper istället för plast till kylvaror, vaxpapper är ett miljövänligt och hållbart alternativ och kan återanvändas.